

WZÓR URZĘDOWEGO FORMULARZA ZGŁOSZENIA ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM ZAŁOŻEŃ PROJEKTU USTAWY, PROJEKTEM USTAWY LUB PROJEKTEM ROZPORZĄDZENIA

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*		
Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz ustawy - Prawo dewizowe nr z wykazu: UD52		
(tytuł projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia - zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1. Nazwa/imię i nazwisko** Izba Gospodarcza Blockchain i Nowych Technologii		
2. Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania** Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa		
3. Adres do korespondencji i adres e-mail Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa, skrytka 22 // kontakt@igbint.pl		
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1	Robert Wojciechowski	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
2	Filip Pawczyński	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
3	Rafał Kiebus	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
4	Jakub Mościcki	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
5	Łukasz Zgiep	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
6	Lech Wilczyński	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa
7	Marek Parzyński	Ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa

C. OPIS POSTULOWANEGO ROZWIĄZANIA PRAWNEGO, ZE WSKAZANIEM INTERESU BĘDĄCEGO PRZEDMIOTEM OCHRONY

Opis postulowanego rozwiązania prawnego

- I. W świetle projektowanego brzmienia art. 117ha ust. 1 ustawy o usługach płatniczych (dalej: „UUP”), aktualnej sytuacji prawnej, jak również faktycznej, niezbędne jest uzupełnienie komentowanego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz ustawy Prawo dewizowe (dalej: „Projekt”), artykułu zmieniającego ustawę z dnia 29 sierpnia 1997r. o Narodowym Banku Polskim tj. jej art. 51 ust. 1 poprzez dodanie po punkcie 3b) punktów 3c) oraz 3d):
„3c) krajowych instytucji płatniczych;
3e) małych instytucji płatniczych;”.

- II. Projektowane brzmienie art. 117ha UUP, kładące dodatkowy nacisk na konieczność posiadania dedykowanego rachunku płatniczego w celu świadczenia przez małą instytucję płatniczą usług płatniczych musi być skorelowane z urealnieniem faktycznej możliwości założenia przez takie podmioty rachunku płatniczego – szczególnie w bankach, małych instytucji płatniczych. Aktualnie, powszechnie znanym na rynku problemem i przeszkodą do rozpoczęcia świadczenia przez instytucje płatnicze usług płatniczych jest niechęć banków krajowych do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 8 UUP. Banki – w celu odmowy zawarcia umowy rachunku bankowego – wykorzystują wiele argumentów, które nie znajdują pokrycia w faktach, choćby powołując się na niemożność zastosowania wobec instytucji środków bezpieczeństwa finansowego (pomimo ciągłej i pełnej współpracy instytucji z bankiem). W ocenie wnioskodawcy konieczne jest wprowadzenie rozwiązań zobowiązujących podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1-3 i pkt 9 UUP (w szczególności w ustawach regulujących działalność takich podmiotów) obligujące te podmioty do prowadzenia rachunków bankowych dla instytucji płatniczych. Zasadne wydaje się również wprowadzenie rozwiązań utrudniających bezpodstawnie wypowiedzanie umów rachunków bankowych przez takie podmioty np. poprzez konieczność uzyskania akceptacji takiego działania przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego.

III. W tym kontekście, projektowane brzmienie art. 117ha ust. 1 UUP, wymusza zapewnienie prawidłowej implementacji art. 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (dalej: „dyrektywa PSD2”), poprzez uzupełnienie postanowień art. 4 ust. 8 UUP o możliwość weryfikacji decyzji dostawcy usług płatniczych w zakresie udzielenia dostępu do świadczonych przez siebie usług w zakresie prowadzenia rachunków płatniczych przez taki podmiot, w szczególności zasadności odmowy oraz wiążącego – najlepiej w drodze decyzji administracyjnej - nakazać dostawcy, o którym mowa w art. 4 ust. 8 UUP przez regulatora zawarcia umowy z podmiotami, o których mowa w art. 4 ust. 8 UUP, ew. możliwości nałożenia kary administracyjnej za naruszenie obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 8 UUP.

Wskazanie interesu będącego przedmiotem ochrony

Ad I

Projektowane brzmienie art. 117ha, jak również zauważalne podejście regulatora rynku usług płatniczych tj. Komisji Nadzoru Finansowego, zmierza do położenia dodatkowego nacisku na konieczność posiadania przez małe instytucje płatnicze co najmniej jednego rachunku płatniczego, najlepiej w banku krajowym (a najlepiej w kilku - biorąc pod uwagę realia rynkowe oraz optymalizację modeli biznesowych małych instytucji płatniczych, w szczególności tych uprawnionych do świadczenia usług dodatkowych, o których mowa w art. 78 ust. 1 pkt 1 UUP, w tym przewalutowania).

W tym kontekście nie można pominąć zauważalnej tendencji regulatora do petryfikowania tego stanu rzeczy: w uwagach skierowanych do Projektu, w załączniku nr 1, pkt 9 Komisja Nadzoru Finansowego sugeruje dodanie słowa „wyłącznie” do brzmienia projektowanego art. 117ha, tak aby nie ulegało wątpliwości, że mała instytucja płatnicza nie posiada żadnych innych możliwości dokonywania transferów pieniężnych będących – co do zasady – głównym obszarem działalności małych instytucji płatniczych.

Taki kierunek zmian – choć zrozumiały z punktu widzenia bezpieczeństwa obrotu – skutkuje jeszcze większym zwiększeniem zależności pozabankowych dostawców usług płatniczych od podmiotów, z którymi de facto konkurują, w szczególności od banków.

W zakresie płatności online (w szczególności tzw. „bramki płatnicze”) oferowanych na internetowych platformach sprzedażowych niekwestionowanymi liderami tego ciągle rosnącego rynku pozostają podmioty niebankowe. W dobie pandemii Covid, jak również generalnie sytuacji gospodarczo-politycznej, zauważalny jest dodatkowo istotny rozwój tego rynku. Zauważalna jest tendencja polegająca na znacznym wzroście podmiotów uprawnionych do świadczenia usług płatniczych w charakterze małej instytucji płatniczej bądź małej instytucji płatniczej.

Niemniej, oczywistym faktem jest to, że aby – aktualnie – efektywnie świadczyć usługi płatnicze, takie podmioty zmuszone są do otwarcia co najmniej jednego (a jak zostało to wyżej wskazane, najlepiej kilku u różnych dostawców) rachunku bankowego. Jest to realnie jedyna szansa dla małych i krajowych instytucji płatniczych na sprawne rozpoczęcie świadczenia usług w zakładanym przez siebie modelu biznesowym.

Realne uzależnienie możliwości prowadzenia zakładanej działalności płatniczej przez instytucje płatnicze od uznaniowej decyzji podmiotów, dla których stanowią one dynamicznie rozwijającą się i już istotną konkurencję trudno uznać za zdrowy mechanizm sprzyjający rozwojowi rynku finansowego jako takiego, nie mówiąc już o stricte rynku pozabankowych usług płatniczych. Co więcej przyjąć trzeba, że jest on krzywdzący dla niebankowych dostawców usług płatniczych.

W świetle powyższego, zdaniem wnioskodawcy, zasadne będzie wprowadzenie możliwości otwierania rachunków w standardzie IBAN przez Narodowy Bank Polski. Umożliwić to może sugerowana w punkcie I zmiana ustawy o Narodowym Banku Polskim. Warto zauważyć, że art. 51 ust. 4 tejże uwzględnia otwarty katalog „innych osób prawnych, za zgodą Prezesa NBP”, niemniej jest to jedynie możliwość teoretyczna, która przez cały okres obowiązywania UUP, nie skutkowałą otwarciem rachunku przez NBP małej bądź krajowej instytucji płatniczej. Dlatego też ustawowe umożliwienie tym podmiotom uzyskania rachunku w NBP pozwalającego na realizowanie planów biznesowych i niedyskryminacyjne uzyskanie dostępu do systemów płatności pozwoli na wyeliminowanie z systemu prawnego tej niesprawiedliwej nierówności rynkowej.

Warto również zauważyć, że konieczność zastosowania przez NBP środków bezpieczeństwa finansowego wobec takich podmiotów, z pewnością pozwoliłoby zwiększyć jakość wymaganych przez prawo procedur stosowanych przez instytucje płatnicze w swojej działalności.

Ad II, III

Wspomniana nierówność wielokrotnie sygnalizowana była regulatorowi rynku usług płatniczych. Temat ten stanowi również przedmiot żywej dyskusji wśród przedstawicieli podmiotów operujących na rynku. Na porządku dziennym są sytuacje, w której instytucje płatnicze nie są w stanie zawrzeć umowy na świadczenie usługi rachunku bankowego, bądź też z dnia na dzień – bez wcześniejszych monitów o jakichkolwiek nieprawidłowościach ze strony banków – otrzymują wypowiedzenie umowy. Zauważalna jest tendencja do komplikowania procesu zawarcia umowy rachunku bankowego. Pomimo pewnych pierwotnych nadziei na ustabilizowanie sytuacji, *komunikat Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 15 kwietnia 2020r. dot. oceny ryzyka instytucji obowiązanej* utrudnił tylko sytuację dla podmiotów próbujących wejść na rynek niebankowych usług płatniczych.

Wielokrotnie podnoszonym przez banki argumentem jest bowiem aktualnie brak możliwości zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego. W określonych sytuacjach może być to oczywiście zrozumiałe, niemniej nadużywanie go – zwłaszcza w sytuacji gdy banki nie są zainteresowane uzyskiwaniem wyjaśnień pomimo pełnej transparentności instytucji płatniczych czy też w ogóle realnym stosowaniem takich środków, można w sposób uzasadniony uznawać za próby utrudniania udzielenia dostępu do systemów płatniczych czy też nawet nieuczciwe praktyki rynkowe.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 8 UUP:

Dostawca, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-3 [UUP], zapewnia instytucjom płatniczym, instytucjom pieniądza elektronicznego, małym instytucjom płatniczym oraz biurom usług płatniczych, na ich żądanie, dostęp do świadczonych przez siebie usług w zakresie prowadzenia rachunków płatniczych na obiektywnych, niedyskryminujących i proporcjonalnych zasadach. Dostęp ten umożliwia świadczenie usług płatniczych przez te podmioty bez przeszkód i w sposób efektywny. [...]

Podmiot taki, w przypadku odmowy zawarcia umowy zobowiązany jest do informowania KNF o takim fakcie i jego przyczynach. Brak jest z kolei sankcji za ustalone nieprawidłowości, jak również brak jest procedury umożliwiającej wzruszenie takiej decyzji. W aktualnym stanie prawnym odmowa zawarcia umowy na prowadzenie rachunku bankowego przez bank nie zakończyła się nigdy zmianą w podejściu – pomimo wielokrotnych prób ich wzruszania przez podmioty rynkowe. Niewątpliwie umożliwienie, a wręcz nakazanie KNF oceny zasadności decyzji podjętej przez bank w odniesieniu do instytucji płatniczej pozwoliłoby na z jednej strony: urealnienie obowiązku z art. 4 ust. 8 UUP, a z drugiej: uzyskanie przez bank czy też dostawcę, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1-3 lub 9 UUP dostatecznej pewności, iż zawarcie umowy z instytucją płatniczą będzie działaniem zgodnym z prawem.

Aktualna sytuacja prawna ponadto wpływa na interesy użytkowników usług płatniczych, którzy ostatecznie nie mogą mieć odpowiedniego poczucia bezpieczeństwa w odniesieniu do pewności przechowywania środków pieniężnych na rachunkach płatniczych w małych i krajowych instytucjach płatniczych czy też środków, które przekazali takim dostawcom w celu wykonania transakcji płatniczych. W każdej bowiem chwili, bank może dokonać wypowiedzenia, powołując się na dość nieokreślone argumenty, bez chęci uzyskania jakichkolwiek wyjaśnień ze strony pozabankowego dostawcy usług płatniczych.

W świetle powyższej krótkiej analizy, należałoby się również pochylić nad oceną prawidłowości implementacji art. 35 dyrektywy PSD2, który to stanowi:

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przepisy dotyczące dostępu posiadających zezwolenie lub zarejestrowanych dostawców usług płatniczych będących osobami prawnymi do systemów płatności były obiektywne, niedyskryminujące i proporcjonalne oraz aby przepisy te nie ograniczały dostępu do tych systemów bardziej niż jest to konieczne dla ochrony przed szczególnymi ryzykami, takimi jak ryzyko rozliczenia, ryzyko operacyjne i ryzyko biznesowe, oraz dla ochrony stabilności finansowej i operacyjnej systemu płatności.

Systemy płatności nie mogą nakładać na dostawców usług płatniczych, użytkowników usług płatniczych ani na inne systemy płatności żadnego z następujących wymogów:

- a) ograniczeń dotyczących skutecznego uczestnictwa w innych systemach płatności;*
- b) zasad, które wprowadzają odmienny sposób traktowania pomiędzy posiadającymi zezwolenie dostawcami usług płatniczych lub pomiędzy zarejestrowanymi dostawcami usług płatniczych w odniesieniu do ich praw, obowiązków i uprawnień jako uczestników systemu płatności;*

c) ograniczeń ze względu na status instytucjonalny.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do:

a) systemów płatności wyznaczonych na podstawie dyrektywy 98/26/WE;

b) systemów płatności, w których skład wchodzi wyłącznie dostawcy usług płatniczych należący do grupy.

Na potrzeby lit. a) akapitu pierwszego państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy uczestnik w wyznaczonym systemie zezwala posiadającemu zezwolenie lub zarejestrowanemu dostawcy usług płatniczych, który nie jest uczestnikiem tego systemu, na przekazywanie zleceń transferu za pośrednictwem systemu, uczestnik ten – gdy otrzyma taki wniosek – zapewnia taką samą możliwość w sposób obiektywny, proporcjonalny i niedyskryminujący innym posiadającym zezwolenie lub zarejestrowanym dostawcom usług płatniczych zgodnie z ust. 1.

W przypadku odmowy uczestnik przekazuje dostawcy usług płatniczych, który zwrócił się do niego ze stosownym wnioskiem, pełne uzasadnienie takiej odmowy.

Aktualnie obowiązujące przepisy UUP – jak zostało wskazane to wyżej – ze względu na swoje ułomności (w szczególności brak sankcji, czy też brak przewidzianej jakiegokolwiek procedury pozwalającej na rewizję decyzji banku w zakresie udzielenia dostępu instytucji płatniczej do systemu bankowego), nie realizuje – w ocenie wnioskodawcy – obowiązku nakładanego przez art. 35 PSD2 na państwa członkowskie. Instytucje płatnicze ponadto – w zdecydowanej większości – nie uzyskują jakichkolwiek szerszych uzasadnień przyczyn odmowy założenia rachunku bankowego. To z kolei nie pozwala instytucji pozabankowej na ewentualne usprawnienie procedur lub – jeżeli taka sytuacja ma miejsce – poprawienie błędów, które mogą skutkować uzasadnioną odmową. To z kolei również nie służy rozwojowi rynku finansowego, jak również bezpieczeństwu środków użytkowników usług płatniczych.

W ocenie wnioskodawcy, treść art. 4 ust. 8 UUP jest zbyt lakoniczna i stanowi nieprawidłową implementację art. 35 PSD2, jak również umożliwia de facto bankom utrudnianie konkurencyjnym dla nich podmiotom rynkowym dostępu do rynku usług płatniczych.

Pewną normalizacją aktualnie obowiązującego, krzywdzącego dla instytucji płatniczych, jak również dla klientów takich instytucji jest implementacja właściwych instrumentów prawnych umożliwiających realną kontrolę przez regulatora, decyzji banku w zakresie dostępu do rynku instytucji płatniczych oraz nakazania bankowi udzielenia instytucji dostępu do tegoż rynku lub też weryfikacji aspektu obiektywności, niedyskryminacyjności i proporcjonalności, na które powołują się przepisy PSD2 i UUP. Komisja Nadzoru Finansowego ma bowiem już aktualnie narzędzia do dokonania oceny instytucji płatniczych pod kątem generowanego przez nie ryzyka dla rynku usług płatniczych (choćby poprzez wszelkie uprawnienia nadzorcze). Co więcej Projekt przewiduje rozszerzenie potencjalnego katalogu dokumentów przekazywanych przez podmiot razem z wnioskiem o wpis do rejestru małych instytucji płatniczych, co skutkować będzie skuteczniejszą oceną rękojmi rzetelnego i bezpiecznego świadczenia usług płatniczych jeszcze przed uzyskaniem przez taki podmiot uprawnienia do świadczenia usług płatniczych.

Brak normalizacji opisywanego w niniejszym wniosku stanu rzeczy skutkować będzie dalszym realnym utrudnieniem funkcjonowania niebankowych podmiotów funkcjonujących na rynku usług płatniczych oraz poszerzeniem możliwości kontrolowania przez banki podmiotów dla nich konkurencyjnych. Trudno uznać utrzymanie istniejącego status quo za zapewnienie – zgodnie z treścią PSD2 – obiektywnego, niedyskryminującego i proporcjonalnego dostępu do systemów płatności.

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY

1	brak
---	------

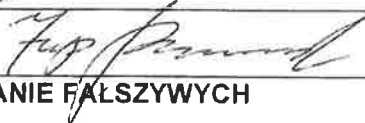
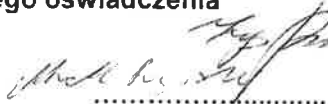
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych
zgłoszenia dokonanego dnia N/D**

(podać datę z części F poprzedniego zgłoszenia)

F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE

Imię i nazwisko	Data	Podpis
-----------------	------	--------

Marek Parzyński	13-paź-2022	
Filip Pawczyński	13-paź-2022	
G. KLAUZULA ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA SKŁADANIE FAŁSZYWYCH ZEZNAŃ Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia <p style="text-align: right;">(podpis)</p>		

- * Jeżeli zgłoszenie nie jest składane w trybie art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, treść: "- Zgłoszenie zmiany danych" skreśla się.
- ** Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie:

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia (art. 7 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa) lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia (§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 2011 r. w sprawie zgłaszania zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych oraz projektami założeń projektów ustaw, w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.

2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem założeń projektu ustawy lub projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.

3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego lub projektu założeń projektu ustawy.

4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

